

Наукова біографія

доктора філософських наук В.Є.Єленського

Я, Єленський Віктор Євгенович, закінчив з відзнакою історичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка у 1982 р. Стажувався у Колумбійському університеті (Нью-Йорк, США, 1998), в університеті Найменгену (Нідерланди, 2003); виконував дослідження і читав навчальний курс в університеті ім.Бригем Янга, США (як Фулбрайтівський стипендіат, 2004).

Працював науковим співробітником Інституту соціології НАН України і 20 років – Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України (старшим і провідним науковим співробітником); професором Українського Католицького університету та Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. З 2005 р. читаю розроблений мною курс «Релігія і дипломатія» для Дипломатичної академії при МЗС України.

У різні часи в сфері моїх наукових інтересів перебували проблеми соціально-психологічних наслідків аварії на ЧАЕС, соціології комунікацій і медіа, гуманітарної політики тощо. Однак моїм беззастережним дослідницьким пріоритетом практично від початку наукової діяльності були проблеми соціології, політології та філософії релігії. Цим проблемам були присвячені мої кандидатська (1989) та докторська (2003) дисертації, а також понад 200 наукових публікацій, де розглядаються проблеми зв'язку релігії з політичною та економічною поведінкою, релігійних конфліктів, глобальних релігійних змін і трансформацій, державно-церковних відносин, релігійної свободи і свободи совісті, міжрелігійних відносин, методологічних засад дослідження релігійності тощо. Близько 40 з цих робіт були надруковані у монографіях, наукових збірниках і фахових виданнях Великобританії, Бельгії, Італії, Канади, Німеччини, Польщі, Сербії, США, Словаччини, Франції, Швейцарії та інших країн.

Від середини 1990-х рр. мій дослідницький інтерес великою мірою зосереджувався навколо розуміння сутності та напрямків релігійних змін, які відбуваються у суспільствах, які свого часу було піддано квазі-атеїстичному експерименту і де державна політика несла у собі викорінення релігійності як системну ознаку. Дослідження мною цієї проблеми виносилося на обговорення цілою низкою міжнародних конференцій, розглядалося у численних публікаціях, знаходилося у центрі діяльності створеного нами з вченими багатьох країн Товариства дослідження релігії у Центральній та

Східній Європі і зрештою було узагальнено у монографії «Релігія після комунізму» (2002) та докторській дисертації «Релігійно-суспільні зміни у процесі посткомуністичних трансформацій: Україна у центрально-східноєвропейському контексті». Ця ж проблема розглядалася мною у навчальних курсах і була постійно присутньою на сторінках науково-популярного релігієзнавчого журналу «Людина і світ», головним редактором якого я був у 1995-2004 рр. Зрештою, ці дослідження були імplementовані у підготовлений мною для Парламентської Асамблеї Ради Європи Меморандум «Релігія і демократичні зміни в Центрально-Східній Європі», на основі якого ПАРЄ ухвалила відповідну Рекомендацію №1556.

З середини 2000-х рр. центр мого наукового інтересу зміщується у напрямку досліджень глобальних релігійних трансформацій та проблем релігійної свободи. Ці питання знаходять відображення не лише у науковій та викладацькій діяльності, але й, наприклад, у роботі Української асоціації релігійної свободи, яку я очолюю з 2001 р.; у програмах Київського бюро Радіо Свобода, директором якого я працював у 2005-2008 рр., у практичних кроках на посаді радника Прем'єр-міністра України (2014), які (кроки) були схвально сприйняті Всеукраїнською Радою Церков і релігійних організацій, а також у законотворчій діяльності як народного депутата України, голови парламентського підкомітету з питань свободи совісті.

Цю діяльність я прагну поєднувати з активною науковою роботою. Остання моя монографія «Велике повернення. Релігія в глобальній політиці та міжнародних відносинах кінця XIX-початку XX століть» вийшла у видавництві Українського Католицького університету 2013 р.; остання велика стаття «Religion and Human Rights: The Case of Ukraine» у колективній монографії «Religion and Human Rights. An International Perspective» (New York: Springer) – у 2015 р.

25 травня 2015 р.

Віктор Єленський